

Babalık Davası

Av. Yasin SAGİRİ¹

Özet

4721 sayılı Medeni Kanunda düzenlenen babalık davasının amacı, evlilik dışı ilişkiden doğan ve hiç bir erkeğe soybağı ilişkisi yönünden bağlı bulunmayan çocukların, babaları yönünden hukuki olarak soybağı ilişkisinin, hâkim hükmü ile kurulmasını sağlamaktır. 2002 yılına kadar yürürlükte olan 743 sayılı Eski Medeni Kanunumuzun soybağı ile ilgili hükümlerinde, 4721 sayılı Medeni Kanunumuz yeni değişiklikler getirmiştir. Babalık davası da bu değişikliklerden önemli derecede etkilenmiştir. Bu değişikliklerin nedeni, ulusal ve uluslararası hukukta çocuk haklarının gittikçe önem kazanmasından kaynaklanmaktadır. Evlilik dışı ilişkiden doğan çocuklar da, genel olarak tüm çocuklar lehine oluşan hukuki gelişmelerden, en olumlu yönden etkilenen çocuk grubu olduğunu söyleyebiliriz.

***Anahtar Kelimeler:** Babalık davası, tanıma, çocuklar, hukuki soybağı.*

Abstract

The purpose of the paternity case set forth in the Civil Code No. 4721 is to ensure that children who are born out of marriage and who are not affiliated to any other person in relation to the lineal relationship are legally related to their father by the provision of a judge. In accordance with the provisions of the Old Civil Code No. 743, which was in effect until 2002, regarding the custodial law, our Civil Code No. 4721 introduced new amendments. The paternity case was also significantly affected by these changes. The reason for these changes is due to the growing importance of children's rights in national and international law. We can say that the children born out of marriage are also the group of children who are most affected by legal developments in general, favoring all children.

***Keywords:** Paternity case, recognition, children, paternity.*

¹e-mail: sagiriyasin@gmail.com

1. Giriş

Çocuklar, toplumun hem maddi anlamda, hem de manevi anlamda en güçsüz ve bakıma muhtaç kesimini oluşturmaktadır. Bu nedenle çocukların korunması; sosyal, hukuki her alanda çocuklara sahip çıkılması; çocukların hem psikolojik, hem de fiziksel olarak iyi yetişmiş bireyler olarak topluma kazandırılması; bir devletin en önemli görevlerindedir. Devlet bu amaçla çocukları koruyucu ve onların hak kayıplarına uğramasını önleyici her türlü hukuki düzenlemeyi yapmalıdır. Bu bağlamda devlet, evli olmayan erkek ve kadının cinsel ilişkisi sonucu doğan evlilik dışı çocukların da, evlilik içinde doğan çocukların sahip olduğu her türlü haktan yararlanmasını sağlamak, çocuklar arasındaki eşitsizlikleri kaldırmakla yükümlüdür.

Nitekim hukukumuz açısından 2002 yılında yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu² ile, 2002 yılına kadar yürürlükte olan 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi'nin evlilik dışında doğan çocuklarla, evlilik içinde doğan çocuklar arasında soybağı ilişkisi yönünden haksız ayrımlar barındıran hukuki düzenlemeleri terk edilmiş; bu iki çocuk grubunun mümkün olduğu ölçüde aynı düzenlemelere tabi olmaları sağlanmıştır. Bu bağlamda çocuklar arasında haksız ayrıma yol açan evlilik içi soybağı-evlilik dışı soybağı ayrımı kaldırılmış; hem evlilik içi ilişkiden doğan çocukların hem de evlilik dışı ilişkiden doğan çocukların ana ve babalarına aynı tür soybağı ilişkisi ile bağlanabilecekleri kabul edilmiştir. Çalışmamızın konusu olan babalık davası da, 2002 yılındaki kanun değişikliğinden önemli ölçüde etkilenen kurumlardandır. 2002 yılı değişikliği ile Eski Medeni Kanunda yer alan ve hukuki olarak farklı sonuçları olan şahsi sonuçlu-mali sonuçlu babalık davası ayrımı kaldırılarak; çocuk ile babası arasındaki soybağı ilişkisinin kurulmasını sağlayan tek bir babalık davası düzenlenmiştir. Ayrıca babalık davası ile çocuğun babasına bağlanabilmesi için Eski Kanun'un gerçekleşmesini aradığı ağır bir takım şartlara da Yeni Kanun'da yer verilmeyerek; babalık hükmü almak kolaylaştırılmıştır. Ancak evlilik dışı çocukların hukuki statüsünün bu şekilde iyileşmesi hem ülkemiz, hem de dünya açısından oldukça uzun tarihi bir süreç gerektirmiştir.

Eski çağlardan bu yana coğrafi, ekonomik, sosyal farklılıklardan dolayı, aile yapılanmaları değişiklikler arz etse de³, aile kurumu hep var olmuştur.

²Kanun numarası 4721 olan Türk Medeni Kanunu, 22 Kasım 2001 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kabul edilerek, 1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir. (Bkz. RG, 08.12.2001T. ,24607S).

³Aile kurumunun tarihi gelişimi ve değişimi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Efem, G.; 21. Yüzyılda Aile Kavramı ve Türk Medeni Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi, Eurojuris Yayınları, İstanbul, 2004, s. 1-39.

Ailelerin yapısal farklılıkları ve buna ek olarak toplumsal inanış ve anlayışlar; ana, baba ve çocuk arasındaki ilişkilerde, özellikle de bu ilişkileri düzenleyen hukuk kuralları üzerinde, belirleyici faktör olmuştur. Ancak hemen hemen her toplumun, evlilik kurumunu aileyi oluşturan temel faktör sayarak, önemli ve kutsal bir kurum olarak kabul etmesi; evlilik dışı çocukların, ailesel, toplumsal ve hukuki statüleri konusunda, oldukça elverişsiz durumlar yaratmıştır.

Sanayileşme öncesi dönemlerde ekonomi, eğitim, din gibi toplum hayatının temeli olan pek çok konuda önemli fonksiyonlara sahip olması; aile kurumunu toplum hayatında çok önemli bir yere oturtmuştu. Özellikle üretimin aile içerisinde gerçekleştirilmesi ve üretimin büyük ölçüde toprağa bağlı olması; evlilik dışı ilişkiden doğan çocuğun, tüm ekonomik değerler üzerinde tek başına pay sahibi olan babaya mirasçı olup, ailenin ekonomik değerlerinden pay almasını, imkânsız hale getiriyordu. Çünkü üretimin toprağa bağlı olduğu bu devirlerde, genelde bir baba otoritesine tabi oldukça kalabalık ile yapılanmaları mevcuttu. Ayrıca dini inanışların etkisi ile hem evlilik dışı ilişkilere şiddetle karşı çıkılması, hem de bu ilişkiden doğan çocukların günah ürünü olarak kabul edilerek toplumca dışlanması da, evlilik dışı ilişkiden doğan çocukların her açıdan olumsuz bir statüde olmasını sonuçluyordu.

Sanayi devriminin, gayrimenkule dayalı ekonomik değerleri ve aile üretimine dayalı ekonomik yapılanmayı tamamen değiştirmesi, toplumsal her türlü yapılanma ve değerlerin tamamen değişmesini sonuçlamıştır. Aile kurumu da bu süreçten en çok etkilenen kurumlar arasındadır⁴.

Aile kurumunun, dünyada yaşanan bu gelişmeler karşısında hem fonksiyonel hem de yapısal olarak değişime uğraması, evlilik kurumunun da değer ve önemini giderek yitirmesine neden olmuştur. Bireyselleşme ve özgürleşme ekseninde toplum ve aileden hızla kopan modern zaman insanı, dini ve geleneksel değerlerin de özgürlüğünü kısıtladığını düşünerek bu değerlerden de kendisini kurtarmaya çalışmaktadır⁵. Evlilik de kişinin özgürlüğünü kısıtlayan bir bağ olarak algılanmaya başlanmıştır. Bu durum

⁴Sanayi devriminden sonra aile yapılanmalarında ortaya çıkan değişiklikler için bkz. Efem, s. 16-26; Serozan, R.: *Çocuk Hukuku*, İstanbul 2000., s. 17-20.

⁵Şişman, N.: "Küresel Dinamikler Bağlamında Aile ve Kadın", *Günümüzde Aile (Uluslararası Aile Sempozyumu, 2-4 Aralık 2005)*, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2007, s. 588.

özellikle 1960'lerden sonra zirveye ulaşmıştır⁶. Bu bağlamda insanlar artık evlenmek yerine evlilik dışı ilişkilere girmeyi tercih etmekte, boşanmalar hızla artmaktadır⁷. Bu nedenlerle evlilik dışı doğan veya parçalanmış ailelerde yaşayan çocukların sayısı hızla artmakta, çekirdek aile yapısı da hızla bozulmakta ve tek ebeveynli aile yapısı giderek yayılmaktadır.

Evlilik kurumunun önemini kaybetmesi ve evlilik dışı çocuk sayısının hızla artması, evlilik dışı çocuklara bakış açısını değiştirmiş; önceleri toplum tarafından reddedilen ve her türlü haktan yoksun bırakılan bu çocukların, toplumsal ve hukuki statüleri giderek iyileşmiştir. Özellikle insan hakları konusunda önemli gelişmeler yaşanması ve bu gelişmelere paralel olarak çocuk hakları konusunda da önemli adımlar atılması, evlilik dışı çocuklar açısından yaşanan bu olumlu değişimleri desteklemiştir. Bu bağlamda artık tüm çocukların da, insan hakkı temeline dayalı, herkes tarafından tanınması ve saygı gösterilmesi gereken, bir takım haklara sahip olduğu; çocuklar arasında evlilik dışı-evlilik içi doğmak veya her hangi başka bir nedenle ayrılmayacağı; hem ulusal hukuklar, hem de uluslararası hukuk tarafından kabul edilmektedir.

Evlilik dışı ilişkiden doğan çocuklara bakış açısının değişmesi ve onlara tanınan haklar bakımından gelinen bu nokta son derece isabetlidir. Çünkü yüzyıllar boyunca ekonomik, sosyal, dini ve ahlaki gerekçelerle evlilik dışı ilişkiden doğma konusunda hiçbir kusuru ve günahı bulunmayan çocuklar toplumca horlanmış, aşağılanmış, her türlü haktan yoksun şekilde yaşamış, ana ve babalarının suçu bu çocuklara yüklenmiştir.

2. SOYBAĞININ TÜRLERİ VE SOYBAĞININ KURULMASI

2.1. Soybağının Türleri

2.1.1. Doğal Soybağı - Hukuki Soybağı

Bir çocuk dünyaya geldiğinde, bu çocuğun doğmasına sebebiyet veren bir erkek ve bir de kadın mevcuttur. Bu kimseler ile doğan çocuk arasında, genetik bir bağlantı bulunur. Hatta anası ve babası bilinmeyen çocuklarda dahi durum bu şekildedir. İşte bir çocuk ile genetik olarak bağlı bulunduğu erkek ve kadın arasındaki bağa, doğal soybağı denir⁸.

⁶Şişman, s. 587.

⁷Efem, s. 37-38; Şişman, s. 587.

⁸Acabey, B. M.; Soybağı Kurulması, Genel Olarak Sonuçları, Özellikle Evlilik Dışında Doğan Çocukların Mirasçılığı, Güncel Hukuk Yayınları, İzmir, 2002, s. 6; Akıntürk, T.; Türk Medeni Hukuku, C.2, Aile Hukuku, Yenilenmiş 10. Bası, Beta, İstanbul, 2006, s. 334 ; Kırkbeşoğlu, N.; Soybağı Alanında Biyoetik ve Hukuki Sorunlar, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2006, s. 9.

Hukuk ise sadece bu doğal gerçeklikle hareket etmez. Bu nedenle hukuki alanda doğal soybağı kavramının yerine, hukuki soybağı kavramı karşımıza çıkar. Hukuki soybağı, hukukun aradığı bir takım koşulların gerçekleşmesi halinde, bir çocuğun soybağı yönünden bir kadın veya bir erkeğe bağlanmasını sağlayan ve hukuki alanda pek çok sonuç doğuran bağ olarak tanımlanabilir⁹.

Hukuki analık veya babalık, her zaman genetik analık ve babalık ile örtüşmez. Bu en çok da çocuk ile baba arasındaki soybağı ilişkisinde kendini gösterir. Örneğin bir kadın evliyken, kocası haricinde bir erkekle cinsel ilişkisi sonucu bir çocuk sahibi olsa, çocuk ile genetik babası arasında doğal bir soybağı ilişkisi vardır. Ancak bu çocuğun soybağı reddedilmediği sürece (TMK md. 286-281) hukuk, doğan çocuk ile koca arasında soybağı ilişkisi olduğunu kabul eder çünkü ana ile evli bulunan ve bu nedenle kocanın babalığı karinesine göre (TMK md. 285) baba sayılan kocadır.

2.1.2. Hakiki Soybağı - Yapay Soybağı

Hukuki soybağı olarak adlandırdığımız, hukuk düzenince tanınan soybağı da, kuruluş temelinden hareketle ikiye ayrılmaktadır. Bunlardan ilki, çocuk ile ana ve babası arasındaki genetik ilişkinin temel alındığı soybağıdır ki, bu soybağı doktrinde genel olarak gerçek soybağı olarak adlandırılmaktadır¹⁰.

Hakiki soybağı hukuk tarafından, yukarıda görüldüğü üzere genetik ilişkiye veya bu ilişkinin bulunduğu varsayımına dayanarak kurulmaktadır. Ancak soybağı ilişkisini hukuki anlamda kuran bir başka kaynak daha vardır bu da evlat edinmedir. Evlat edinme Medeni Kanunumuzun 305 ve 320. maddeleri arasında düzenlenen ve evlat edinme sonucunda evlat edinen ile evlat edinilen arasında soybağı ilişkisinin kurulmasını sağlayan hukuki bir yoldur. Hukukumuz açısından evlat edinme yolu ile soybağı ilişkisi, mahkeme kararıyla kurulur (TMK md. 315). Evlat edinme sonucunda oluşan bu soybağı, yapay soybağı olarak adlandırılmaktadır¹¹. Bunun nedeni ise evlat edinenle evlat edinilen arasında genetik bir bağ olmasının evlat edinme için bir şart olarak aranmaması ve çoğunlukla evlat edinen ile evlat edinilen arasında da, böyle bir bağın bulunmamasıdır.

⁹Acabey, s. 7 ; Duran, H.; “Babalık Davası”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2007, s. 5-6; Doğan, İ.; “Soybağı” Legal Hukuk Dergisi, C.1, S. 12, 2003, s.3038; Kırkbeşoğlu, s. 9,

¹⁰Acabey, s. 11; Duran, s. 7; Kırkbeşoğlu, s. 11.

¹¹Acabey, s. 11-12; Akıntürk, s. 334; Duran, s. 7; Kırkbeşoğlu, s. 11.

2.2. Soybağının Kurulması

2.2.1. Ana Açısından Soybağının Kurulması

Medeni Kanun'un ana ile çocuk arasındaki soybağının kurulmasına ilişkin hükmü şu şekildedir: “Çocuk ile ana arasındaki soybağı doğumla kurulur.” (TMK m. 282/f. 2). Ayrıca 282. maddenin 3. fıkrası ana ve baba açısından ortak bir düzenleme getirerek; soybağının evlat edinme yoluyla da kurulabileceğini ifade etmektedir. Bu düzenlemelere bakarak diyebiliriz ki, bir kadın açısından soybağı ya doğumla ya da evlat edinme yoluyla kurulur. Çocuk ile ana arasındaki soybağının doğum olayına bağlanması, Roma Hukukundaki “Anne her zaman bellidir.” kuralına dayanmaktadır¹².

2.2.2. Baba Açısından Soybağının Kurulması

Bir çocuğu doğuran kadının onun anası sayılması; doğum olayının da dışarıdan gözlenebilen ve tespiti genelde kolayca mümkün bir olay olması nedeniyle, ana açısından soybağının kurulmasında bir zorluk yoktur. Ancak aynı şey baba açısından söylenemez. Çünkü ananın hangi erkek ile cinsel ilişkisi sonucu hamile kaldığı; yani genetik babanın kim olduğu genelde bir sırdır¹³. Yani doğum olayının analık açısından sağladığı aleniyet, babalık açısından geçerli değildir.

Bir erkek ile doğmasına sebep olduğu çocuk arasında doğal bir soybağı ilişkisi olduğu söylenebilir; ama bu, hukuki soybağının kurulması için yeterli değildir. Aralarında hukuki olarak soybağı ilişkisi kurulmadığı sürece, genetik baba ile çocuk hukuki açıdan birbirine yabancıdır¹⁴. Bu nedenle hukuki olarak bir erkek ile bir çocuk arasında soybağı ilişkisinin kurulması, kanunda öngörülen hallerin birisinin gerçekleşmesiyle mümkün olur ve hukuki olarak soybağı kurulan kişi, her zaman genetik baba da olmayabilir. Çünkü baba açısından soybağının kurulması genelde kanuni karinelere¹⁵ istinaden mümkün olur.

Baba açısından soybağının kurulması Medeni Kanunumuzun 282. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında düzenlenmiştir. 282. maddenin

¹²Kılıçoğlu, A. M.: *Aile Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi, 1. Baskı, 2015, s. 512.

¹³Acabey, s. 8-9; Akıntürk, s. 340; Doğan, s. 3040.

¹⁴Acabey, s. 9-10.

¹⁵“Kanuni karineden maksat, kanunun ispat edilen bir olguyu, -aksi sabit oluncaya kadar- ispatı gerekli bir hususun delili saymış olmasıdır. Karineye dayanan taraf, o konuda iddiasını ispat yükünden kurtulur”. Oğuzman,, M.Kemal, Barlas, N.; *Medeni Hukuk Giriş – Kaynaklar - Temel Kavramlar*, 14. Bası, Arıkan Yayınevi, İstanbul, 2007, s. 241. Kanuni karinelerin aksi ispat edilebilir olduğundan bunlara adi karine de denilmektedir. Örneğin babalık karinesi, aksi ispatlanabildiği için, adi karine olarak adlandırılmaktadır. bkz. Akıntürk, s. 376-377.

2. fıkrası şu şekildedir: “Çocuk ile baba arasındaki soybağı, ana ile evlilik, tanıma veya hâkim hükmüyle kurulur.” Bu fıkra uyarınca baba ile çocuk arasında soybağının kuran üç yol vardır. Baba açısından soybağı ayrıca evlat edinme yoluyla da kurulur (TMK md. 282/f. 3).

Evlilik iki halde baba ile çocuk arasındaki soybağı ilişkisine vücut verir. Bu hallerden ilki doğum yapan kadının, yani ananın evli olması durumudur. Bu durumda hukuken “kocanın babalığı karinesi¹⁶” işlev kazanmaktadır. Bu karineye göre evlilik devam ederken veya evliliğin sona ermesinden başlayarak üç yüz gün içinde doğan çocuğun babasının, koca olduğu kabul edilir (TMK md. 285/f. 1). Bu nedenle bir çocuk evlilik devam ederken veya evliliğin sona ermesinden üç yüz gün içinde doğarsa, babası mevcut evlilikteki veya sona eren evlilikteki koca sayılmaktadır. Bu hallerde ise doğum olayı ile koca ve çocuk arasındaki soybağı kendiliğinden kurulmaktadır¹⁷. Bu karine nedeni ile kanun tarafından baba sayılan ve çocuk ile arasında soybağı kurulan koca, çocuğun babası olmadığını iddia ederse başvuracağı hukuki yol, Türk Medeni Kanununun 286. ve 291. maddelerinde düzenlemiş bulunan soybağının reddi davasını açarak bu karineyi çürütmektir.

Evliliğin baba ile çocuk arasında soybağının kurulmasına vücut verdiği ikinci hal ise, ana ve babanın sonradan evlenmesidir. Kanunda anası ve babasının sonradan evlenmesi halinde evlilik dışında doğan çocuğun, kendiliğinden evlilik içinde doğan çocuklara ilişkin hükümlere tabi olacağını düzenlenmiştir (TMK md. 292). Bu hükme göre ana ve babanın sonradan evlenmesi halinde başka hiçbir işleme gerek kalmadan çocuk ile babası arasındaki soybağı ilişkisi, geriye etkili olarak kurulur¹⁸. Sonradan evlenme ile soybağı ilişkisinin kurulmasına bazı kişilerin itiraz edebileceği; itiraza hakkı olanların kocanın baba olmadığını ispat ile yükümlü olduğu; bu itiraza, tanınmanın iptaline ilişkin hükümlerin uygulanacağı Türk Medeni Kanununun 294. maddesinde belirtilmiştir¹⁹.

¹⁶Kırkbeşoğlu, s. 17. Doktrinde bu karineyi sadece babalık karinesi olarak ifade eden yazarlar vardır. bkz. Acabey, s. 106-107; Akıntürk, 341.

¹⁷Soybağının, kocanın babalığı karinesine istinden kurulmasının koşulları, bu konudaki Türk doktrinindeki tartışma ve görüşler, konunun diğer hukuklar açısından incelenmesi ve bu karinenin çürütülmesi hakkında detaylı bilgi için bkz. Acabey, s. 106-153. Bu konuda ayrıca bkz. Doğan, s. 3040-3043.

¹⁸Acabey, s. 154-155; Kırkbeşoğlu, s. 20.

¹⁹Sonradan evlenme yolu ile soybağının kurulmasına ilişkin olarak bkz. Acabey, s. 153- 156; Duran, s. 20 - 23; Kırkbeşoğlu, s. 19-21.

Baba açısından soybağını kuran bir diğer yol da tanımadır. Tanıma, bir erkeğin, herhangi bir erkekle soybağı bulunmayan bir çocuğun babası olduğunu, kanunda öngörülen şekil şartlarına uyarak beyan etmesi üzerine, çocuk ile beyanda bulunan erkek arasında soybağı ilişkisinin kurulmasını sağlayan, tek taraflı bir hukuki işlemdir. Tanıma işlemi ile tanınan çocuğun babasının hukuken belirlenmesi sağlanır. Bu nedenle tanıma, kurucu yenilik doğuran bir hukuki işlemdir²⁰.

Tanımanın hukukumuz açısından şekli ve koşulları Türk Medeni Kanununun 295. maddesinde düzenlenmiştir. Bu hükme göre baba, nüfus memuruna veya mahkemeye yazılı başvurarak, ya da resmi senette veya vasiyetnamede tanıma beyanında bulunarak, bir çocuğu tanıyabilir (TMK m. 295/f. 1). Tanıma beyanında bulunan kimse küçük veya kısıtlı ise, tanıma işlemi yapabilmeye için veli veya vasisinin de rızası gerekir (TMK md. 295/f. 2). Bir çocuğun tanınabilmesi için, başka bir erkek ile arasında soybağı ilişkisi olmaması gerekir. Bir erkekle arasında soybağı bulunan çocuk, bu bağ geçersiz kılınmadıkça tanınmaz (TMK md. 295/f. 3).

Tanıma işlemine karşı bazı kişilerin iptal davası açma hakkı vardır. Bu davayı açacak kişiler ve davaya ilişkin düzenlemeler Türk Medeni Kanununun 297. ila 300. maddeleri arasında düzenlenmiştir²¹.

Kanunda öngörülen koşullara uyularak tanınan bir çocukla, tanıyan arasında soybağı ilişkisi geriye dönük olarak kurulur²².

Baba ile çocuk arasında soybağının (yapay soybağı) kurulmasını sağlayan bir yol da evlat edinmedir. Evlat edinme Medeni Kanun'un 305 ve 320. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Evlat edinme sonucunda evlat edinen erkek ile evlat edinilen kişi arasında soybağı, mahkeme kararı ile birlikte kurulur²³ (TMK md. 315).

Evlat edinme kararı ile birlikte babaya ait olan haklar ve yükümlülükler evlat edinene geçmektedir (TMK md. 314/f. 1).

²⁰Akıntürk, s. 358; Duran, s. 23;

²¹Akıntürk, s. 358-369; Duran, s. 23-27.

²²Bazı yazarlar tanıma ile soybağının geriye dönük olarak, doğumdan itibaren kurulduğunu ifade ederken (bkz. Duran, s. 23; Kırkbeşoğlu, s. 22); bazı yazarlar ise soybağının ana rahmine düştüğü andan itibaren kurulduğunu belirtmektedirler (bkz. Akıntürk, s. 359).

²³Evlat edinme yolu ile soybağının kurulmasına ilişkin detaylı bilgi için bkz. Acabey, s. 381-402.

3. GENEL OLARAK BABALIK DAVASI

3.1. Babalık Davasının Amacı ve Hukuki Niteliği

Bir erkek, evlilik dışı çocuğu ile arasındaki hukuki soybağının kurulmasını, çocuğun anası ile evlenerek veya çocuğu tanıyarak sağlayabilir. Ancak bu iki hukuki yol da erkeğin arzusuna, isteğine bağlıdır. Bir erkek, evlilik dışı çocuğu ile arasında kendi rızasıyla soybağı ilişkisi kurmuyorsa, hukuk ana ve çocuğa babalık davası açma hakkı tanıyarak baba ile çocuk arasındaki soybağı ilişkisini tesis ettirme imkanı vermiştir. İşte babalık davasının amacı, evlilik dışı çocuğun babasını belirlemek ve çocuk ile babası arasındaki soybağı ilişkisini, mahkeme hükmü ile kurmaktır. Babanın buna yanaşmaması halinde, belirli şartların oluşması halinde, kendi lehine olmak üzere bu yola başvurulabilmesi mümkündür²⁴.

Medeni Kanun'da düzenlenmiş bulunan babalık davası sonucunda eğer davalının baba olduğu ispatlanırsa, mahkemece davalının evlilik dışı çocuğun babası olduğuna hükmedilecek (babalık hükmü) bu hükmün kesinleşmesi ile, çocuk ile baba arasında hükümden önce hukuki olarak var olmayan bir soybağı ilişkisi kurulacaktır. Babalık hükmü neticesinde daha önceden hukuk alanında var olmayan bir durum yaratıldığı için, babalık davası hukuki niteliği itibari ile, kurucu yenilik doğuran bir davadır. Babalık davasında, davalının babalığına hükmedilmesi geriye etkili sonuç doğurur²⁵. Geriye etkili sonuç doğuran babalık hükmü ile çocuk ile babası arasındaki soybağı ilişkisi, çocuğun ana rahmine düştüğü andan itibaren kurulacak ve çocuk, babası ile arasında soybağı ilişkisi kurulmasına bağlı olan tüm kanuni hakları, ana rahmine düştüğü andan itibaren elde edecektir.

3.2. Babalık Davasının Şartları

Babalık davasının şartları olarak aşağıda belirteceğimiz hususlar, davada yerine getirilmediği takdirde hükmün Yargıtayca bozulmasına neden olan davanın görülebilme şartı olan hususlardır.

İlk şartımız, durumun doğasından kaynaklanan bir şarttır. Babalık davasının açılabilmesi için, çocuğu doğuran ananın belli olması gerekir. Anası belli olmayan bir çocuk hakkında babalık davası açılmaz²⁶.

²⁴Akıntürk, T. & Karaman, D. : Türk Medeni Hukuku, Yeni Medeni Kanuna Uyarlanmış Aile Hukuku. İstanbul: Beta Yayınevi, C. 2, 16. Baskı, 2012, s. 357.

²⁵Duran, H.: "*Babalık Davası*", Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2007, s. 61.

²⁶Öztaş, B. : *Aile Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi, 5. Basım, 2004, s. 557.

İkinci şart ise çocuk ile başka bir erkek arasında soybağı ilişkisi bulunmamasıdır. Baba olduğu iddia edilen erkekte başka bir erkekle arasında soybağı ilişkisi bulunan çocuk, bu bağ geçersiz kılınmadıkça babalık davasında baba olduğu iddia edilen kişiye, babalık hükmü ile bağlanamaz. Bu hususta aynı zamanda Yargıtay kararı da bulunmaktadır²⁷.

Çocuğun başka bir erkekle soybağı ilişkisi bulunması ananın hamile kaldığı sırada başka bir erkekle evli olması ve soybağının reddi yoluna gidilmemesi nedeniyle, doğan çocuk ile koca arasında soybağı ilişkisinin bulunmasından kaynaklanabileceği gibi; tanıma yolu ile çocuk ile bir erkek arasında soybağı ilişkisi kurulmuş olmasından veya evlat edinilmiş olmasından da kaynaklanabilir. Hakkında babalık davası açılan çocuk ile başka bir erkek arasında soybağı ilişkisi bulunması durumunda ise, davalı bu hususu bir itiraz olarak her zaman mahkemede ileri sürerek; babalık davasının reddini sağlayabilir. Hâkim de bu hususu re'sen nazara almak durumundadır. Bu husus gözetilmeyerek babalık davasının sonuçlandırılması; Yargıtay tarafından da bozma nedeni olarak kabul edilmektedir²⁸.

Üçüncü olarak belirteceğimiz şart, babalık davasında kanun tarafından getirilen birtakım ihbar yükümlülüklerinin yerine getirilmesidir. Babalık davasının taraflarını düzenleyen 301. maddenin üçüncü fıkrasında, babalık davasının Cumhuriyet Savcısına ve Hazineye²⁹ ihbar edilmesi gerektiği hükme bağlanmıştır. Ayrıca aynı fıkrada davanın, dava ana tarafından açılmış ise kayyım, kayyım tarafından açılmış ise anaya da ihbar edilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Babalık davalarında kanun tarafından öngörülen bu ihbar zorunluluklarına uyulmaması da Yargıtayca bozma nedeni sayılmaktadır³⁰.

²⁷Yargıtay 2. HD., 2003/1284 E. 2003/2456 K., 26.02.2003 T., Gençcan, 2004, s. 1386

²⁸“Davacı; 1995 doğumlu Hasan’ın babasının Mustafa olduğunun tespitini istemiştir. Ayşe ile Veysel 05.12.1995 tarihinde boşanmış, yabancı mahkemede verilen bu karar 2.4.1998’de tenfiz edilmiştir. Hasan evlilik içerisinde doğmuştur. Soybağı nüfusta baba olarak görülen Veysel tarafından reddedilmediği sürece babalık davası dinlenemez. İsteğin reddi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve kanuna aykırıdır.” Y. 2HD, T. 26.02.2003, E. 2003/1284, K. 2003/2456.

²⁹Babalık davasının Cumhuriyet Savcısına ihbar edilmesi Yeni Medeni Kanun ile getirilen yeni bir hüküm olmasına karşılık, davanın hazineye ihbar edilmesi Eski Medeni Kanun 299. Maddesinin son cümlesinde de düzenlenmiş bir hükümdür.

³⁰bkz. Y.2HD, T. 12.12.2002, E. 2002/ 12488, K. 2002/13883 Kazancı İçtihat Bankası.

3.3. Babalık Davasının Tarafları

3.3.1. Davacılar

Babalık davasını açabilecek kişiler, Medeni Kanun'un 301. maddesinde; "Çocuk ile babası arasındaki soybağının mahkemece belirlenmesini ana ve çocuk isteyebilirler" şeklinde ifade edilmek suretiyle düzenlenmiştir (TMK md. 301/f. 1). Bu hüküm uyarınca babalık davasını açabilecek kişiler, ana ve çocuktur. Ana ve çocuk, dava açma hakkına, birbirlerinden bağımsız olarak sahiptirler³¹. Bu nedenle birinin kaybettiği dava, diğeri için kesin hüküm teşkil etmez, birinin davadan feragati diğeri için etkilemez. Ana ve çocuk ayrı ayrı babalık davası açabilecekleri gibi, davayı birlikte de açabilirler³². Babalık davası açma hakkı kişiye sıkı surette bağlı bir hak olduğu için, babalık davası açma hakkından önceden vazgeçmek de mümkün değildir.

Anne babalık davasını açtığı esnada çocuk için nafaka talebinde bulunabilmesi de mümkündür. Bu hususta verilmiş olan Yargıtay kararı da bulunmaktadır³³.

3.3.2. Davalılar

Babalık davasında davalı olabilecek kişiler, Türk Medeni Kanununun 301. maddesinin 2. fıkrasında düzenlenmiştir. Bu hüküm uyarınca babalık davasının esas davalısı baba olduğu iddia edilen erkektir. Baba olduğu iddia edilen erkeğin ölmesi halinde ise babalık davası, ölen erkeğin mirasçılarına karşı açılacaktır.

3.3.2.1. Baba Olduğu İddia Edilen Erkek

Babalık davasında davalı olacak esas kişi, doğal olarak baba olduğu iddia edilen erkektir. Baba olduğu iddia edilen erkek tam ehliyetsiz, yani ayırt etme gücünden yoksun ise dava, davalı erkeğin kanuni temsilcisi tarafından yürütülecektir³⁴.

Erkeğin sınırlı ehliyetsiz olması durumunda ise bir görüşe göre erkek davayı kanuni temsilcisinin katılımına gerek olmadan, bizzat yürütebilecektir. Diğer görüş ise, babalık davası sonucunda davalı açısından birtakım maddi sonuçlar da doğabileceğinden, ayırt etme gücüne sahip sınırlı ehliyetsizin davalı olduğu babalık davasında, kanuni temsilcinin de yer alması gerektiğini savunmaktadır³⁵.

³¹Akıntürk, s. 370; Ayrıca bkz. . Y.2HD, T. 03. 12. 2003, E. 2003/14902, K. 2003/16232, Kazancı İçtihat Bankası.

³²Akıntürk, s. 370.

³³Yarg. 2. HD., 2005/6198 E. 2005/8511 K., 01.06.2005 T., Bulut, 2007, s. 95

³⁴Öztaş, s. 559

³⁵Oğuzman, K. & Dural, M. (2001). *Aile Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitapevi, (3. Baskı), s. 340.

3.3.2.2. Baba Olduğu İddia Edilen Erkeğin Mirasçıları

Baba olduğu iddia edilen erkeğin ölmesi halinde babalık davası, ölen kişinin mirasçılara karşı açılacaktır. Kanunumuz ölen kişinin mirasçuları arasında bir ayırım yapmadığı için, babalık davası, mirasta hak sahibi olan tüm mirasçılara karşı açılmalıdır. Bu nedenle tek mirasçı varsa dava bu kişiye karşı, birden çok mirasçı var ise dava, bütün mirasçılara karşı açılacaktır. Mirasçılar arasında, babalık davasının davalısı olmaları bakımından, zorunlu dava arkadaşlığı vardır. Ölen kişinin mirasçısı bulunmaması halinde kanuni mirasçı Devlet olduğundan, bu halde babalık davasının hazineye karşı açılması gerektiği ifade edilmektedir³⁶.

Mirasçılara karşı açılan babalık davalarında çocuk lehine iştirak nafakası değil, koşulları varsa yardım nafakası talep edilebilir.

4. BABALIK DAVASININ AÇILABİLECEĞİ SÜRELER

Medeni Kanunumuz babalık davası açabilme hakkını, babalık davasının yenilik doğurucu bir dava olması nedeni ile hak düşürücü bir takım sürelerle bağlamıştır. Bu süreler içinde dava hakkının kullanılmaması halinde, dava açma hakkı ortadan kalkacaktır.

TMK.'nın 303. maddesinin 1. fıkrasında, çocuk, anne ve diğer ilgililer tarafından açılacak olan babalık davasının, çocuğun dünyaya gelmesinden önce açılacağı gibi çocuğun dünyaya gelmesinden sonra da açılabilmesinin mümkün olduğu belirtilmiştir. Ancak, annenin dava açabilmesi, çocuğun dünyaya gelmesinden itibaren 1 yıl içerisinde açılmaması durumunda, bu hakkın ortadan kalkacağı ifade edilmiştir³⁷.

2. fıkra, çocuk adına babalık davası, çocuğun doğumundan önce veya sonra erginlik yaşına kadar kendisine kayyım atanacak olup olmamasına göre farklı sürelerde açılacağı düzenlenmişti. Ancak bu hüküm, Anayasa Mahkemesi'nin 27.10.2011 tarihli, 2010/71 E., 2011/143. K. sayılı kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır. *Çocuğa "hiç kayyım atanmamışsa, çocuğun ergin olduğu tarihte işlemeye başlar"* ibaresi, Anayasa'ya aykırı olduğu tespit edilerek iptal edilmiştir. Akabinde 2. fıkranın 1. cümlesindeki "Çocuğa doğumdan sonra kayyım atanmışsa, çocuk hakkında bir yıllık süre, atamanın kayyım tebliği tarihinde" ibaresi

³⁶Budak A. C. : *Karşılaştırmalı Hukuk Muhakemeleri Kanunu*. İstanbul:On İki Levha Yayınevi, 4. Baskı, 2011, s. 93.

³⁷(Yarg. 2. HD., 2003/14902 E., 2003/16232 K., 03.12.2003 T., Kazancı İçtihat Bankası).

de, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesi'nin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanununun 43. maddesinin 4. fıkrası uyarınca iptal edilmiştir. Dolayısıyla yeni düzenlemeyle birlikte, artık çocuğa kayyım atanıp atanmadığına bakılmaksızın babalık davasının açılması hususunda süre bakımından herhangi bir kısıtlama bulunmayacaktır³⁸.

3. fıkarda, çocuğun babası olduğu iddia edilen erkek dışında bir erkekle soybağı ilişkisinin olması durumunda, 1. fıkarda belirtmiş olduğumuz anneye tanınan 1 yıllık dava açma süresi, bu ilişkinin ortadan kalkmasıyla birlikte işlemeye başlayacaktır. Bu durumda, çocuğun soybağı ile bağlı olduğu erkek ile arasındaki soybağı ilişkisi soybağının reddi davası veya tanınmanın ipali davası son verilmediği müddetçe, babalık davasının açılabilmesi için tanınan 1 yıllık hak düşürücü süre başlamayacaktır³⁹.

TMK.'nın 303. maddesinin son fıkrası olan 4. fıkarda, anneye tanınmış olan 1 yıllık dava açma süresinin geciktirilmesinde haklı olarak herhangi bir neden bulunması halinde, söz konusu nedenin ortadan kalktığı tarihten itibaren 1 ay içinde davanın açılması gerektiği hükme bağlanmıştır. Mesela çocuk, babasının kim olduğunu bilmemesi durumunda haklı bir sebepten söz edilebilir.

5. BABALIK DAVASINDA İSPAT

5.1. Babalık Karinesine Dayanan İspat

Kanunda aksine bir hüküm bulunmaması halinde, taraflardan her birinin hakkını dayandığı olguları ispatlaması gerektiğini düzenleyen Türk Medeni Kanununun 6.maddesi, babalık davalarında da uygulanacak bir hükümdür. Bu nedenle babalık davasını açarak, babalık davasına konu olan çocuğun davalıdan olduğunu iddia eden ve babalık hükmü almak isteyen davacı, bu iddiasını öncelikle ispat etmekle yükümlüdür. Aslında günümüzde artık bu karineye gerek kalmadığı, davacının birtakım inceleme ve testlerin yapılmasını istemek suretiyle, davasını ispat etme yoluna başvurmasının mümkün olduğu düşünülebilir.

Ancak ilk olarak belirtmeliyiz ki, kişilerin vücut bütünlüğü anayasal boyutta dahi koruma altına alınmıştır (AY md.17). Bu hakka yönelik her

³⁸Dural, M., Ögüz, T. & Gümüş, A. (2014). *Türk Özel Hukuku, Aile Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi, C. III, (9. Baskı), s. 296).

³⁹(Yarg. 2. HD., 2003/8097 E., 2003/8913 K., 16.06.2003 T., Özüğür, 2003, s. 238).

türlü müdahale ki, buna tıbbi ve genetik incelemeler de dahildir, buna izin veren açık bir kanuni düzenleme olmadığı veya kişinin bu müdahaleye yönelik rızası bulunmadığı sürece, hukuka aykırıdır (AY md. 17/f. 2). Bu nedenle bir kişinin vücut bütünlüğünü ihlal edecek inceleme ve araştırmalara, babalığın başkaca delillerle ispat edilemediği hallerde, son çare olarak başvurulmalıdır. Bu bağlamda davacıların öncelikle babalık karinesi kapsamında iddialarını ispat etmeye çalışmaları, insan haklarının korunması anlamında daha yerinde olacaktır.

Babalık karinesinin oluşması için davacının, ana ile davalının cinsel ilişkiye girmiş olduğunu ispat etmesi gerekir. Cinsel ilişkiye girildiği, her türlü delil ile ispat edilebilir⁴⁰.

Ancak hayatın olağan akışı gereği cinsel ilişkiye girildiğinin doğrudan ispat edilmesi çok güç olduğu için bu yolda kullanılacak olan deliller, genelde hakimde cinsel ilişkiye girildiği kanaatinin oluşmasını sağlayacak, dolaylı deliller olacaktır.

Babalık karinesi ile karşı karşıya kalan davalının elindeki ilk imkân, çocuğun babası olmasının imkansız olduğunu ispatlamaktır. Bu imkan doktrinde, “babalığın imkansız olduğu def’i ” olarak da adlandırılmaktadır⁴¹. Davalı erkeğin, ana ile cinsel ilişkiye girmiş bulunduğu, karine bağlamında kabul edildiği için davalı baba olma ihtimalinin imkansız olduğunu, cinsel ilişki ile davaya konu olan çocuğun doğması arasında illiyet bağı bulunmadığını ispatlamak suretiyle ortaya koyabilir⁴².

Günelik hayatımızda geliştirilen yeni tekniklerle çocuğun babasının %99,8’e yakın bir oranda tespit edilebilmesi mümkün hale gelmiştir⁴³.

5.2. Bilimsel İnceleme Yöntemleri Yardımı ile İspat

Tıp ve genetik biliminde yaşanan gelişmeler, soybağı hukuku alanında oldukça etkili olmuştur. Bu gelişmelerin bazıları, soybağı alanında yeni bazı kavramları ve çözülmesi güç hukuki sorunları da beraberinde getirmiştir. Ancak bazı gelişmeler ise, soybağı hukuku alanında çözümünü zor olan bazı problemleri aydınlatmıştır. Örneğin günümüzde DNA testleri

⁴⁰Akıntürk, s. 474.

⁴¹Duran, s. 77.

⁴²Öztaş, B.: *Aile Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi, 5. Basım, 2004, s. 563

⁴³Gültepe, H.: *Soybağı Tayininde Genetik İncelemeler*; İstanbul: İstanbul Barosu Dergisi, C. 78, S. 2, 2004, s. 497.

sayesinde, eskiden ispatı oldukça güç olan, bir çocuğun hangi erkekten olduğunun tespit edilmesi, olanaklı hale gelmiştir. İşte bu nedenle babalık davalarında, davasını babalık karinesine dayanarak ispat edemeyen davacı veya baba olmadığını ispatlamak amacıyla davalı, tıbbi ve genetik birtakım incelemelerin yapılmasını talep edebileceği gibi, hâkim de gerek görürse re'sen bu araştırmaların yapılmasına karar verebilir⁴⁴.

Babalık davalarında hâkim tarafından bilimsel inceleme yöntemlerinin kullanılmasına karar verilmesinin hukuki niteliği, hâkimin bilirkişiye başvurmasıdır. Bilirkişiye başvurulmasını taraflar talep edebilirler. Hakim de re'sen gerekli görürse bilirkişiye başvurabilir⁴⁵.

6. BABALIK DAVASINDA GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME

4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş Görev Yargılama Usullerine Dair Kanun'un (4787 S.K.) dördüncü maddesi uyarınca, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun İkinci Kitabında düzenlenen konular (ikinci kitabın üçüncü kısmı hariç), aile mahkemelerinin görev alanına girmektedir. Soybağının kurulması, soybağını kuran yollardan biri olan ve temel konumuzu teşkil eden babalık davası ve soybağının kurulmasının sonuçları, Medeni Kanun'un ikinci kitabının ikinci kısmında düzenlenmiştir. Bu nedenle babalık davası, aile mahkemelerinin görev alanına girmektedir.

Müstakil aile mahkemelerinin kurulmadığı yerlerde ise aile mahkemesinin görev alanına giren dava ve işlere bakma görevi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilen Asliye Hukuk Mahkemesine verilmiştir (4787 S.K. md. 2/f. 2). Bu nedenle aile mahkemesi olmayan yerlerde babalık davalarına, 4787 Sayılı Kanunun 2. maddesi uyarınca görevlendirilen Asliye Hukuk Mahkemesince bakılacaktır. Görev kuralları kamu düzenine ilişkindir. Bu nedenle, mahkemenin görevsiz olduğu taraflarca ileri sürülmesi bile, bu husus hakim tarafından davanın her aşamasında re'sen nazara alınmalı ve dosya görevsizlik kararı ile görevli mahkemeye gönderilmelidir.

Soybağına ilişkin davalar, taraflardan birinin dava veya doğum tarihindeki yerleşim yeri mahkemesinde açılacağından (TMK md. 283) babalık

⁴⁴Y.2HD, T. 10.2.2005 E. 2004/15804, K. 2005/1735, Kazancı İçtihat Bankası.

⁴⁵Yazgı, B.: *Medeni Usul Hukukunda Babalık Davası*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2002, s. 66.

davalarında da yetkili mahkeme, taraflardan birinin dava veya doğum tarihindeki yerleşim yeri mahkemesidir.

7. BABALIK HÜKMÜNÜN GENEL SONUÇLARI

Babalık davasında baba olduğu iddia edilen erkeğin, gerçekten çocuğun babası olduğunun ispat edilmesi halinde, hâkim baba olduğu iddia edilen erkeğin, davaya konu çocuğun babası olduğuna hükmedecektir. Soybağı konusundaki hükümlerin infaz edilebilmeleri için kesinleşmeleri gerektiğinden, baba olduğuna karar verilen erkek ile çocuk arasındaki soybağı ilişkisi, babalığa ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi ile kurulacaktır⁴⁶. Babalık hükmünün kesinleşmesi ile çocuk ve babası arasındaki soybağı ilişkisi, çocuğun ana rahmine düştüğü tarihten itibaren olmak üzere geriye yönelik olarak kurulacaktır. Babalık hükmü, yenilik doğurucu bir hüküm olduğu için, hükmün kesinleşmesi ile davalı erkek ile çocuk arasında soybağı ilişkisi kurulacak, kesinleşmeden sonra, nüfus sicilinde çocuğun baba ismi konusunda yapılacak değişiklik açıklayıcı nitelikte olacaktır.

8. SONUÇ

Babalık davası adını taşıyan bu çalışma kapsamında, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda yer alan babalık davası kurumunu genel açıdan incelemeye çalıştık.

Babalık davası, evlilik dışı çocukların, babalarına soybağı yönünden bağlanmalarına hizmet eden bir hukuki yol olduğu için, çalışmamızda ilk olarak soybağına ilişkin bilgi vermeyi uygun gördük. Soybağının doğal ve hukuki soybağı olarak ikiye ayrıldığını, babalık davası da çocuk ile babası arasında hukuk nazarında daha önceden var olmayan bir soybağı ilişkisi kurduğu için, bu yol ile kurulan soybağının, hukuki soybağı ayırımında yer aldığını gördük.

Hukuki olarak kurulan soybağının ise, genetik bağı dayanıp dayanmamasına göre ikiye ayrıldığını, babalık davası ile kurulan soybağının, çocuk ile babası arasındaki genetik bağı dayandığını gördük.

Babalık davası ile kurulan soybağı ilişkisinin, soybağına ilişkin hangi ayırımların içine girdiğini tespit ettikten sonra, soybağının kurulmasını ana ve baba açısından ayrı ayrı inceledik.

⁴⁶Y.2HD, T. 10.03.2004, E. 2004/2037, K. 2004/2972 Kazancı İçtihat Bankası.

Ardından babalık davası ve babalık davasının amacı ve hukuki niteliğini inceledikten sonra babalık avasının şartlarını ve taraflarını da inceledik.

Daha sonra babalık davasında görevli ve yetkili mahkemeyi gördükten sonra süreleri de inceledik ve en son olarak da babalık davasında ispat ve babalık davası hükmünün genel sonuçlarını incelemeye çalıştık.

Kaynakça

- [1] Acabey, B. M.: Soybağı, Kurulması, Genel Olarak Sonuçları, Özellikle Evlilik Dışında Doğan Çocukların Mirasçılığı, Güncel Hukuk Yayınları, İzmir, 2002.
- [2] Akıntürk, T. & Karaman, D. Türk Medeni Hukuku, Yeni Medeni Kanuna Uyarlanmış Aile Hukuku. İstanbul: Beta Yayınevi, C. 2, 16. Baskı, 2012.
- [3] Akıntürk, T.: Türk Medeni Hukuku, C.2, Aile Hukuku, Yenilenmiş 10. Bası, Beta, İstanbul, 2006.
- [4] Arsebük, E.: Medeni Hukuk, C. 2, Recep Ulusoglu Basım Evi, Ankara, 1940.
- [5] Budak A. C. : Karşılaştırmalı Hukuk Muhakemeleri Kanunu. İstanbul: On İki Levha Yayınevi, 4. Baskı, 2011.
- [6] Bulut, H.: Aile Hukukunda Velayet ve Nafaka Davaları. İstanbul: Beta Yayınevi, 1. Baskı, 2007.
- [7] Doğan, İ.; Soybağı, Legal Hukuk Dergisi, C.1, S. 12, 2003.
- [8] Dural, M. , Ögüz, T. , Gümüş M. A.: Türk Özel Hukuku, Cilt III, Aile Hukuku, Filiz Kitapevi, İstanbul, 2014.
- [9] Dural, M. / Ögüz, T.: Kişiler Hukuku, 7. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2004.
- [10] Duran, H.: “Babalık Davası”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2007.
- [11] Efem, G.: 21. Yüzyılda Aile Kavramı ve Türk Medeni Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi, Eurojuris Yayınları, İstanbul, 2004.
- [12] Gençcan, Ö. U.: 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu, Bilimsel Açıklama İçtihatlar – İlgili Mevzuat, Madde (1-351), Ankara: Yetkin Yayınları, 2004.

- [13] Gültepe, H.: Soybağı Tayininde Genetik İncelemeler, İstanbul: İstanbul Barosu Dergisi, C. 78, S. 2, 2004.
- [14] Kılıçoğlu, A. M.: Aile Hukuku. Ankara: Turhan Kitabevi, 1. Baskı, 2015.
- [15] Kırkbeşoğlu, N.: Soybağı Alanında Biyoetik ve Hukuki Sorunlar, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2006.
- [16] Oğuzman, M. K. / Barlas, N.: Medeni Hukuk Giriş Kaynaklar Temel Kavramlar, 14. Bası, Arıkan Yayınevi, İstanbul, 2007.
- [17] Oğuzman, K. & Dural, M. (2001). Aile Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi, (3. Baskı).
- [18] Öztan, B.: Aile Hukuku. Ankara: Turhan Kitabevi, 5. Basım, 2004.
- [19] Özüğür A. İ. (2003). Türk Medeni Kanunun Yeni Düzenlemeleri ile Açıklamalı - İċtihatlı Velayet - Vesayet - Soybağı ve Evlat Edinme Hukuku. Ankara: Seçkin, (1. Baskı).
- [20] Serozan, R.: Çocuk Hukuku, İstanbul 2000.
- [21] Şişman N.: Küresel Dinamikler Bağlamında Aile ve Kadın, Günümüzde Aile (Uluslararası Aile Sempozyumu, 2-4 Aralık 2005), Ensar Neşriyat, İstanbul, 2007.
- [22] Yazgı, B.: Medeni Usul Hukukunda Babalık Davası. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2002.
- [23] Kazancı Mevzuat ve İċtihat Bilgi Bankası: www.kazanci.com.tr
- [24] Yargıtay Başkanlığı Resmi İnternet Sitesi: www.yargitay.gov.tr
- [25] 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu.